

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 14.12.1993 Sayı : 21788)

Kanun No
3934

Kabul Tarihi
7.12.1993

MADDE 1. – 20 Şubat 1992 tarihinde Bükreş'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ROMANYA HÜKÜMETİ ARASINDA

ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

TÜRKİYE Cumhuriyeti Hükümeti ile ROMANYA Hükümeti;

Birleşmiş Milletler Yasasının amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyid ederek,

Yeni bir Avrupa için PARİS YAPISI ve 22 ülke tarafından ilişkilerin geliştirilmesi yolundaki Ortak Bildirinin amaç ve ilkelerinin ve Avrupa Konvansiyonel Kuvvetler Anlaşmasını imzalamış olmalarının aralarındaki ilişkilere yeni bir boyut kazandırdığını hatırlayarak,

Askerî faaliyetlerinde açıklık ve şeffaflığı daha çok geliştiren, Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemler vasıtasıyla güvenliği güçlendiren Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansının taahhütlerini not ederek,

İkili ilişkilerinde, Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemler Müzakerelerine ilişkin 1990 VİYANA BELGESİ hükümlerine ilaveten daha ileri derecede yapıcı Güven ve Güvenlik Artırıcı önlemleri uygulamayı arzu ederek,

Aralarında mevcut dostluk ve işbirliği ilişkilerinin askerî alanı da kapsayacak şekilde geliştirilmesi arzusunu vurgulayarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır;

MADDE I

ANLAŞMANIN AMACI

Bu Anlaşmanın amacı, TÜRKİYE Cumhuriyeti Hükümeti ile ROMANYA Hükümeti (Bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır.) arasında Askerî, Eğitim, Teknik ve Bilim alanlarında işbirliğini tesis etmektir.

MADE II

TANIMLAR

Bu Anlaşma ve Ekinin amaçları için;

1. "Askerî Eğitim alanında İşbirliği"; Tarafların Silahlı Kuvvetlerince halen yürütülmekte olan ve bu Anlaşmaya dayanılarak yapılacak ilgili Tamamlayıcı Anlaşmada belirlenecek askerî eğitim ve konularındaki faaliyetlere ilişkin mutabakat ile personel, tecrübe ve bilgilerin mübadelesi,

2. "Askerî Teknik ve Bilim alanında İşbirliği"; Askerî teknik ve bilim alanında işbirliği sağlamak üzere, bu Anlaşmaya dayanılarak yapılacak ilgili Tamamlayıcı Anlaşmada belirlenecek faaliyetlere ilişkin mutabakat ile personel, tecrübe ile bilgilerin mübadelesi,

anlamındadır.

MADDE III
ASKERİ İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar arasındaki Askerî işbirliği aşağıdaki hususları kapsar :

1. Askerî eğitim alanında;

a) Değişik seviyelerden, askerî öğretim kurumlarından ve branşlardan gelen daimî personel ve Harp Okulu Öğrencilerinin karşılıklılık esasına göre meslekî eğitimlerinin geliştirilmesi,

b) Askerî öğretim kurumları ve askerî birliklerin daimî personelleri arasında karşılıklı ziyaretlerin yapılması,

c) Karşılıklı mutabakat çerçevesinde her iki ülke Silahlı Kuvvetlerinin millî askerî tatbikatlarına gözlemcilerin katılması, Bu tatbikatlar Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemler müzakereleri sonucunda 1990 yılında kabul edilen VİYANA BELGESİ 'nde belirtilen zorunlu bildirim ve gözlemci davetini gerektirmeyen tatbikatları da kapsar.

d) Askerî eğitim ve tatbikatlarda katılım, takdir kabul eden ve devlete ait olmak kaydıyla gizli tutulması arzu edilen bilgilerin yer almadığı askerî eğitim/öğretim programları ve millî tatbikatlarla sınırlı tutulacaktır.

e) Askerî spor takımları ve sanatsal grupların karşılıklı ziyaret ve turları,

f) Her iki ülkenin askerî film ve fotoğraf stüdyoları arasında işbirliği,

2. Askerî Teknik ve Bilim Alanında;

a) Taraflar aralarında bir danışma ve istişare mekanizması oluşturmak suretiyle;

– Araştırma/Geliştirme ve bilimsel işbirliği,

– Teknolojik gelişme ve yenilikler,

– Askerî teknoloji işbirliği

alanlarında yapılacak görüşmeler sonunda Teknik Heyetler oluşturacaklar ve bu alanlardaki işbirliği faaliyetlerinin iki taraf arasında yapılacak tamamlayıcı anlaşmalar ve diğer düzenlemeler çerçevesinde yürütülmesi konusunda gayret sarfedeceklerdir.

b) Taraflar üçüncü ülkelerden temin ettikleri teknik bilgi ve deneyimleri, bu ülkelerle yaptıkları ikili/çok taraflı anlaşmaların hükümlerine halel getirmeden mübadele edebileceklerdir.

c) Taraflar, her iki ülke Silahlı Kuvvetleri tarafından düzenlenecek savunma sanayi sergilerine katılma konusunda mutabaktırlar.

3. Tarafların her birinin ulusal yasal mevzuatları uyarınca, Silahlı Kuvvetler ve Kamu İdareleri ile kitle iletişim organları arasındaki ilişkilerle ilgili karşılıklı bilgi değişimi.

MADDE IV

TARAFLARIN ASKERİ BİLGİLERİN GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN TAAHHÜTLERİ

1. Askerî personel, kabul eden devletin güvenlik talimatlarına ve bu ülkenin Silahlı Kuvvetleri ile ilgili olarak edinecekleri gizlilik derecesi taşıyan bilgilerin gizliliğine riayet edeceklerdir.

2. Taraflar arasında doğrudan iletilen ve hükümetlerce sair yollardan sağlanan gizlilik dereceli askerî bilgiler aşağıdaki esaslara göre korunacaktır :

a) Alan Hükümet, veren Hükümetin onayı olmadan, bilgiyi üçüncü bir ülkenin Hükümetine firmasına veya şahsına vermeyecektir.

- b) Alan Hükümet, veren Hükümet tarafından bilgiye tatbik olunan gizlilik derecesine eşit bir gizlilik derecesi uygulayacak ve bu amaçla gerekli güvenlik önlemlerini alacaktır.
- c) Bilgi, verilmiş veya alınmış maksadı dışında kullanılmayacaktır.
- d) Askerî alandaki patentler, telif hakları ve ticarî sırlara ilişkin haklara saygı gösterilecektir.
3. Hükümetler arası kanalla sağlanacak bu bilgilere, sadece bu bilgileri resmî amaç için kullanılacak yetkili kişilerin nüfuzuna izin verilecektir.

MADDE V

KARMA KOMİSYON/TEKNİK HEYETLER

1. Bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması ve amaçlarına ulaşılmasını teminen taraflar Türk-Romen Karma Komisyonunu (bundan sonra "Komisyon" olarak anılacaktır) kurmayı kararlaştırmışlardır.

2. Bu Anlaşmaya bağlı olarak düzenlenecek eğitim, teknik ve bilim alanlarındaki Tamamlayıcı Anlaşmalar, Uygulama Protokolları ve Teknik Düzenlemelerin uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla ve tarafların mutabakatıyla Komisyon bünyesinde Teknik Heyetler oluşturulabilecektir.

3. Komisyon ve Teknik Heyetlere, iki tarafın ilgili faaliyet alanlarında yetkili General/Amiral/Subaylar veya Uzman Devlet Memurları başkanlık edeceklerdir. Taraflar Komisyon ve Teknik Heyetlere gerek gördükleri temsilcileri görevlendirebilir ve davet edebilirler.

4. Komisyon/Teknik Heyetler, kaide olarak yılda bir kere, dönüşümlü olarak TÜRKİYE ve ROMANYA'da toplanacaklardır. Komisyon/Teknik Komitenin oturumlarını Evsahibi Ülke Heyeti Başkanı yönetecektir.

5. Taraflar, Komisyon toplantılarında gündeme dahil edilecek muhtelif faaliyet alanlarının bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını teşkil eden EK'te açıklanması hususunda mutabıktırlar. Komisyon gündemine dahil edilecek faaliyet alanları, Komisyon toplantısından en az üç ay önce karşılıklı mutabakatla belirlenmiş olacaktır. Ek'te yer alan faaliyet alanlarında tarafların mutabakatıyla sınırlandırma veya genişletme yapılabilecektir.

6. Heyet Başkanları, Komisyon gündeminde yer alan bütün konular ve programlar hakkında birbirlerine yazılı olarak bilgi vereceklerdir.

7. Askerî Ateşeler, komisyonun birer üyesi olarak, bu Anlaşma hükümleri uyarınca icra edilecek faaliyetlerin hazırlanması ve yürütülmesine iştirak edeceklerdir.

8. Komisyon veya Teknik Heyetlerin her bir oturumunun düzenlenmesi ve yürütülmesi ile ilgili masraflar, uluslararası ulaşım giderleri ve yevmiyeler hariç olmak üzere, karşılıklılık esasına göre Evsahibi Ülke tarafından karşılanacaktır.

MADDE VI

YÜKÜMLÜLÜKLER

Her iki Taraf, bu Anlaşmanın uygulanması sırasında diğer tarafın mal veya kişilerine kendi vatandaşları veya tüzel şahsiyetlerine verilen zarar ve ziyarı, uluslararası hukuk ve düzenlemeler uyarınca tazmin etmekle yükümlüdür.

MADDE VII

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasına ilişkin herhangi bir anlaşmazlığın ortaya çıkması durumunda, Taraflar bu anlaşmazlığı en kısa sürede Komisyon çerçevesinde danışmalar yoluyla veya her iki Tarafın mutabık kaldığı bir yöntemle çözümleneceklerdir.

2. Şayet anlaşmazlık yukarıdaki paragrafın hükümleri uyarınca çözümlenemezse, konu her iki ülke tarafından ele alınacaktır.

MADDE VIII

TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşmanın hükümleri her iki ülkenin taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemez ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve toprak bütünlüklerine karşı kullanılamaz.

MADDE IX

ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRME

İşbu Anlaşma her iki Tarafın kendi hukukî usullerine uygun olarak onaylanacak ve onaylandığını bildiren notaların teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE X

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan herbiri gerek gördüğünde bu Anlaşmanın tadilini veya gözden geçirilmesini önerebilir. Bu durumda, Taraflar sözkonusu tadil veya gözden geçirme için en kısa sürede danışmalara başlayacaklardır. Üzerinde mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi hakkındaki Madde IX'da yer alan kurala göre yürürlüğe girecektir.

MADDE XI

YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma 5 yıl süre ile geçerli olacaktır. Taraflardan biri bu ilk 5 yıllık sürenin bitiminden 90 gün önce bu Anlaşmanın feshini ihbar etmediği takdirde, birer yıl süreyle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

2. Taraflardan birinin bu Anlaşma hükümlerine uyamaması veya diğer Tarafın uymadığı sonucuna varması halinde, taraflar sorunu Komisyon çerçevesinde çözümlmek üzere en kısa sürede danışmalara başlayacaklardır.

MADDE XII

METİN VE İMZA

İşbu Anlaşma 20.2.1992 tarihinde BÜKREŞ'te her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde 2'şer nüsha olarak tanzim edilmiştir. Bu metinler arasında önemli bir farklılık ortaya çıktığında İngilizce metin geçerli sayılacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ROMANYA HÜKÜMETİ

ADINA

ADINA

Org. Doğan Güreş

Tümg. Nicolae Spiroiu

GENELKURMAY BAŞKANI

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI

TÜRK VE ROMEN SİLAHLI KUVVETLERİ ARASINDAKİ ASKERİ İŞBİRLİĞİ

FAALİYET ALANLARINA İLİŞKİN EK BELGE

1. KARŞILIKLI ZİYARETLER :

- Genelkurmay Başkanları,
- Genelkurmay II nci Başkanları,
- Kuvvet Komutanları,
- Ordu Komutanları,
- Harp Akademileri Komutanları,
- Harp Okulları Komutanları,

- g) Tıp Akademileri Komutanları,
h) Askerî Okul Komutanları,
i) Genelkurmay Başkanlarıncı uygun görülen her seviyedeki Komutan ve Kurum Amirleri.

2. ASKERİ EĞİTİM İŞBİRLİĞİ

a) Harp Akademileri, Harp Okulları, Askerî Tıp Akademileri ve Askerî Okullar ile Eğitim Merkezleri ve buralarda uygulanan eğitim konusunda tecrübe transferi ve personel mübadelesi.

b) Millî müşterek tatbikatlarda karşılıklı olarak askerî heyet ve gözlemci bulundurulması.

c) Lisan eğitiminin karşılıklı olarak teşviki.

d) Silahlı Kuvvetler Eğitim ve Film ve Foto Yapım Merkezleri arasında işbirliği.

e) Askerî sanatsal kurumların gösteri ve gezilerinin organize edilmesi.

f) Silahlı Kuvvetler çapındaki kutlamalara askerî heyetlerin davet edilmesi.

g) Karşılıklı gemi ve uçak ziyaretleri düzenlenmesi ve müşterek konularda tecrübe transferi,

h) Askerî Eğitim/öğretim kurumlarında öğretim üyesi yetiştirilmesine ilişkin metod ve teknikler hakkında işbirliği.

i) Karşılıklı sportif temasların geliştirilmesi.

j) İstihkâm ve askerî köprücülük teknikleri konusunda bilgi ve tecrübe mübadelesi.

k) İdarî, sosyal ve kültürel sahalardaki işbirliği imkânlarının koordinesi.

l) Bu Anlaşma uyarınca, diğer Taraf ülkede bulunan askerî personelin hukukî statüsünün belirlenmesi için işbirliği.

m) Basın ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin icrası, uygulanan basın politikası ve kamuoyu oluşturma çalışmaları konularında karşılıklı bilgi mübadelesi.

3. TEKNİK VE BİLİMSEL İŞBİRLİĞİ

a) Askerî-teknik araştırma, dizayn ve üretim sahalarındaki işbirliği imkânlarının koordinesi.

b) Savunma Sanayii sergilerine katılım.

c) Askerî teknik üretim ve onarım kuruluşları arasında işbirliği.

d) Silahlı Kuvvetler bünyesinde, askerî ve tıp da dahil olmak üzere çeşitli alanlarda düzenlenecek ilmî toplantılara uzman personel davet edilmesi.

e) Ortak ilgi alanlarda müşterek ilmî faaliyetler düzenlenmesi.

f) Askerî basımevleri arasında teknoloji transferi.

g) Askerî teknik ve bilimsel dökümanların karşılıklı transferi.

h) Bölgesel ve mütenazır bölgelerdeki askerî gelişmeler hakkında bilgi mübadelesi.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
9	63	35
17	6	290
45	36	161:162,217:222
	37	338,357,414:419

I. - Gerekçeli 160 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. : 1/379